

Preek over Richteren 15

Broeders en zusters,

Welk beeld hebt u van God? Hoe ziet u Hem? Dat lijkt misschien een beetje een vreemde vraag? Want, ja, God is toch gewoon God? Dat is waar. Maar mensen kunnen een heel verschillende voorstelling van God hebben. Sommige christenen zien God als een 'lieve pappa' waar ze altijd mogen schuilen, wat er ook gebeurt. Ze luisteren graag naar aanbiddingsliederen en ze praten vrijmoedig over Gods liefde voor mensen. Maar anderen hebben een heel ander beeld van God. God wordt vooral als streng, eisend en straffend gezien. God is heilig en almachtig. God verwacht van jou dat je leeft volgens zijn geboden. Vaak mogen de leuke dingen niet en moeten de nare dingen. Of soms is God ook de God van de uitverkiezing. Dat maakt je onzeker en somber. Je weet immers nooit of je uitverkoren bent. Angstig ga je aan het Avondmaal. Of juist helemaal niet. Want het is maar de vraag of jij daar wel welkom bent.

Het beeld van God dat je hebt is heel belangrijk voor de beleving van je geloof. Je kunt het geloof door je godsbeeld heel blij of heel angstig ervaren. heel spontaan en vrij of juist heel eerbiedig en stijlvol. Je schuilt bij God of je durft dat niet en bewaart afstand.

Er zijn verschillende factoren die meespelen in het ontwikkelen van je godsbeeld. Natuurlijk speelt de opvoeding thuis een grote rol. Als ouders aan hun kinderen laten zien dat ze blij zijn met God dan heeft dat een grote invloed op het beeld dat je kinderen van God ontwikkelen. Hoe wordt er gebeden in het gezin, welke plek heeft de bijbel, hoe wordt er meegeleefd met de gemeente en – niet te vergeten - hoe wordt er thuis over de gemeente gesproken?

Maar als een vader heel streng is en dominant, dan gaan de kinderen al gauw denken: mijn vader is streng, God is ook een vader, dan zal God ook wel streng zijn. Als ouders voorwaardelijke liefde laten zien: "alleen als je doet wat ik zeg dan vind ik je lief", dan kun je als kind je ook geen voorstelling maken bij Gods onvoorwaardelijke liefde. "Zou God ook alleen van me houden als ik alles goed doe?"

Behalve de opvoeding is ook de gemeente een belangrijke factor. Is er in de kerk warmte en blijdschap of veel onderlinge ruzie? Is de kerkdienst persoonlijk of draait alles om de wetjes en regeltjes? Voel ik me welkom zo als ik ben, met al mijn vragen

en worstelingen, of wordt er verwacht dat ik voldoe aan de groeps cultuur en bijvoorbeeld altijd 'blij en in de Heer' ben? Kortom het beeld dat je opvoeding en je omgeving afgeeft is van invloed op het beeld van God dat mensen ontwikkelen. Welk beeld van God heb jij? Een belangrijke vraag. Een eerlijke vraag. Maar heeft dit ook iets te maken met de geschiedenis van Simson?

Het verhaal van Simson heeft altijd tot de verbeelding gesproken. Als klein jochie was ik onder de indruk van die enorme krachtpatser met z'n lange haar. Geen vijand kon tegen hem op. Het is misschien wel goed om te weten dat Simson 'zonnig' betekent. Dat was de roeping van Simson. In het donkere Israel, in het land waar de wrede Filistijnen met hun harde goden al 40 jaar heersten, ze stalen de oogst en vernederden Gods volk, moest Simson het licht weer laten schijnen. In die donkere tijd, waar iedereen deed wat goed was in eigen ogen, was dat Simsons taak: het licht laten schijnen in het duister. Laten zien wie God is. Zijn beeld zichtbaar maken. Een mooie taak. Een bijzondere taak voor een bijzonder man.

Simsons geboorte was al zo wonderlijk. Zijn ouders waren kinderloos. Net als bij Abraham en Sarah en bij Zacharias en Elizabeth kwam een engel zijn geboorte aankondigen. Simson, al voor z'n geboorte door God geheiligd, apart gezet, een nazireeër zou hij zijn. Een man met bijzondere kracht, die de kracht van God moest laten zien om zijn geliefde volk te bevrijden van het kwaad. Wat een kansen om zichtbaar te maken wie God is. Maar het gaat zo anders. Simsons verhaal is geen verhaal van de God van het leven, maar een verhaal van de dood. Eerwraak op eerwraak op eerwraak. Simson vecht niet voor God. Hij voerde zijn eigen kleine oorlogje. Het draait om z'n eigen eer en om z'n eigen kleine liefdes. Nergens lees je dat Simson zich druk maakt om de eer van God. Nergens zoekt hij Gods leiding. In het hoofdstuk dat we lezen constateren we alleen maar een neergaande lijn.

Ons hoofdstuk begint nog wel mooi. Simson gaat terug naar Timna, naar z'n bruid. Een tijdje terug was hij met een kwade kop weggelopen van z'n eigen bruiloft. Z'n vrouw had hem de betekenis van een raadsel ontfutseld waardoor hij in een weddenschap dertig kleidingsstukken verloor. Het zou aan dertig Filistijnen het leven kosten.

En nu is Simson onderweg naar Timna. Hij wil het goed maken. Als geschenk neemt hij een geitenbokje mee. Ja het zijn andere tijden. Wij zouden waarschijnlijk een bos

bloemen of zo meenemen. In die tijd was het dus een geitenbokje. Dat had je wat aan. Melk, misschien weer jonge geitjes, of anders vlees.... Zo kwam Simson bij de familie van de bruid. Maar de vader van de bruid had daar al lang niet meer op gerekend. Om de eer van z'n dochter te redden had hij haar meteen na de feestelijkheden aan een ander gegeven. Misschien was hij ook wel blij dat het huwelijk met die rare Israeliet niet doorging.

Simson is woedend en hij neemt op een verschrikkelijke manier wraak. Hij vangt 300 vossen. Sommige uitleggers menen dat het hier om jakhalzen gaat. Dat zou kunnen. Simson bindt de dieren met de staarten aan elkaar. Steekt er een brandende fakkel tussen en jaagt de dieren het koren in. De vossen vliegen uit angst en pijn alle kanten op. De complete oogst wordt verwoest. De korenvelden, de wijngaarden, alles. Op hun beurt nemen de Filistijnen weer wraak. Ze ontdekken wie het gedaan heeft en waarom. Ze zien de bruid en haar vader als de oorzaak en steken daarom ook hun huis in brand. Vader en dochter komen om in de vlammen. Simson neemt op zijn beurt weer wraak. Hij volgt z'n eigen driftige kop en hakt er ongenadig op los en maakt veel slachtoffers.

Terwijl Simson zich terug trek in de schaduw van een overhangende rots bij Etam, vallen de Filistijnen Israel binnen op zoek naar Simson. Ze hebben er genoeg van. Simson moet dood. De bange Judeeërs zoeken Simson op, binden hem en leveren hem uit angst voor verdere wraak uit aan de Filistijnen. Die Simson levert alleen maar problemen op. Wat een dieptepunt: door je eigen volksgenoten verraden worden. Ze binden hem met twee nieuwe touwen en brengen hem bij de Filistijnen. De Filistijnen rennen juichend op hem af: eindelijk hebben ze Simson! Maar God laat zijn Nazireeër niet zomaar uitleveren: de Geest van de HERE vaart in Simson en geeft hem bovenmenselijke kracht. Hij trekt de nieuwe touwen zomaar stuk en slaat vervolgens honderden Filistijnen dood. Trots zingt hij zijn wraaklied: *“Met een ezelskaak heb ik hun botten gekraakt, met een ezelskaak heb ik er duizend gekraakt”*. En dan valt Simson neer. Verzwakt door de dorst. Wat is deze sterke krijger eigenlijk zwak. Wat is hij eenzaam. Het begon zo mooi, zo vol beloften, zulke grote gaven. Maar moet je hem nu zien liggen in het zand. En het is zijn eigen domme schuld. De grote Simson liep achter kleine dingen aan. Achter vrouwen en eer. Achter zijn eigen gelijk. Wraak op wraak. En al die kleine dingen hebben hem verleid, geveld, vernederd.

Wat een spiegel voor ons! God deed je geboren worden. Gaf je leven. Gaf je gaven. Het begon zo mooi en vol beloften. Natuurlijk kan je leven moeilijk geworden zijn door wat mensen je aandoen. Omdat je onrecht is aangedaan. Omdat je een ongeluk kreeg. Omdat je gepest werd of misbruikt. Het kwaad van andere mensen kan heel sterk zijn en je leven finaal kapot maken. Maar het kan ook komen doordat je zelf achter de kleine dingen aanzit. Geld of trots of seks of je verslaving aan je computer of je pilsje die je maar niet kunt laten staan. Kijk eens goed naar je eigen leven. De gaven en de mogelijkheden, die je kreeg van God: ook jij mag Zijn licht verspreiden, Zijn liefde. Wat doe jij met al die mooie talenten, die God je gaf?

Toch is het verhaal van Simson hiermee niet uit. Want er gebeurt iets bijzonders: Simson bidt! In heel de geschiedenis over Simson lees je nergens, dat Simson bidt of aan de HERE vraagt wat hij moet doen. Het draaide steeds om hemzelf. Eerst was het steeds Simson en zijn liefdes en zijn wraak. Zijn trots: "Ik heb met een ezelskaak al deze vijanden gedood! Ik, Simson!". En nu, nu hij niet meer kan, nu hij God opeens nodig heeft, bidt hij en zegt hij: "Aan u, HERE, heb ik deze geweldige overwinning te danken..."

Wat zwak! Wat schijnheilig! Als hij God nodig heeft, als hij gestrand is, als hij geen kant meer op kan, ja, dan gaat Simson opeens bidden! Nou, dan hoeft het nu ook niet meer! Wat doet God nu? Laat Hij deze Simson sterven? Deze seriemoordenaar? Deze blaaskaak met zijn grootspraak, met zijn lust, met zijn wraak, met zijn grote mond, die zoveel heeft kapot gemaakt.

Wat heeft Simson eigenlijk weinig van God laten zien. Wat heeft hij een slecht beeld van God gegeven aan de mensen om hem heen met zijn wraak en geweld!

Wat doet God? Hij is toch de Heilige God, de Allerhoogste God. Heeft God dan geen eergevoel, geen trots. Het zou toch volkomen terecht zijn dat Hij nu tegen Simson zou zeggen: "Simson, je hebt alles zelf kapot gemaakt, en je komt nu bij mij, omdat je gewoon nergens anders meer heen kunt. Nou, dan hoeft het van niet meer! Weet je wel wie Ik ben?!! Ik heb ook een naam hoog te houden!".

Nee, God komt niet met verwijten. Geen verwijten maar water. Water uit de rots. Zoals eens bij Mozes in de woestijn. God breekt met kracht de aarde open en er stroomt water uit.

Hier leren we in deze geschiedenis van Simson iets heel moois over de HERE God. Niet dankzij Simson, die geroepen was om Gods zoon te laten schijnen in een donkere wereld. Maar dankzij het optreden van God zelf. God laat zien dat liefde sterker is dan trots! Hier, zelfs in het weerzinwekkende leven van Simson, laat God zien wie Hij is. Dit is God! Hij wil zelfs de laatste zijn waar we naar toe vluchten. De Almachtige wil zelfs onze laatste strohalm zijn.

Zoals die vader uit de gelijkenis: z'n zoon was alles kwijtgeraakt en zat bij de varkens. Gestrand. Z'n vader had hem zo lief dat hij hem een eigen keuze had gegeven. Echte liefde moet vrijwillig zijn. Maar nu kon de jongen geen kant meer op. En toen dacht hij aan zijn vader. Toen pas. Toen alle andere wegen dicht zaten. Wat deed die vader? Stond hij met de deur op een kier en zei hij: "Je hoefde mij toch niet meer? Nu hoeft het van mij niet meer! Nu je mij nodig hebt, kom je weer terug! Wat denk je eigenlijk wel? Ik heb ook mijn eergevoel. Wegwezen!". Nee, helemaal niet. Hij stond op de uitkijk. Hij omhelsde zijn naar de varkens stinkende zoon. De jongen kreeg zijn positie terug in huis bij z'n vader. Het werd feest. De schrijver C.S. Lewis noemt dit "Goddelijke zelfvernederings". Want het is natuurlijk heel erg vernederend voor de Almachtige Schepper van de melkwegstelsels als mensen pas weer naar Hem terugkeren als zij niets beters meer weten te verzinnen. Het is nogal armzalig als je de laatste strohalm bent. Als God trots zou zijn en zelfbewust, dan zou hij niets meer met ons te maken willen hebben. Maar Hij is niet trots. Hij vernedert zichzelf, buigt zich naar ons toe en geeft ons zijn liefde. Dat is Zijn hart! Hij wil ons vergeven en schoon wassen. Hij wil ons nieuwe kleren geven en een leven vol gaven en beloften. Simson kreeg water uit de rots te drinken. Dat water weerspiegelt de open armen van God.

Zo laat zelfs deze bloedige geschiedenis van Simson ineens een glimp zien van Gods hart. Wij dienen een God die de minste wil zijn. En daarin is Hij zo onnoemelijk ver gegaan. Waar zagen we dat sterker dan in het leven van Jezus. God liet zijn Zoon gaan naar onze wereld, om hier diep vernederd te worden. Zijn eigen familie verklaarde Hem voor gek. Z'n dorpsgenoten wilden Hem wel van een rots gooien. Z'n vrienden lieten Hem in de steek. Zijn volksgenoten schreeuwden Hem naar het kruis. Wat is dat voor een God die zich door Zijn eigen schepsels laat vertrappen? Jezus stierf een afschuwelijke dood. Naakt hing Hij te kijk voor onze domme zonden. Voor de zonden van Simson. Voor mijn zonden. Wat een vernedering. Maar ook....wat een liefde! Wat een kracht! Want sterk en trots terugslaan, eerwraak, ja dat is makkelijk.

Voorals als je zo sterk als Simson bent of als God zelf. Maar vergeven, de laatste strohalm zijn, niet terugslaan, terwijl je de macht hebt om dat wel te doen, dat is sterk.

Het was in juni 2015 toen een blanke jongeman een Afro-Amerikaanse kerk binnenliep in Amerika. Hij schoot daar maar zo zonder reden negen biddende mensen dood. Op deze manier wilde hij de rassensrijd in Amerika aanwakkeren. Op TV waren de indrukwekkende beelden te zien hoe de dader werd toegesproken door de dochter van één van de slachtoffers. De eerste woorden van de vrouw waren deze: “Ik wil je laten weten dat ik jou vergeef! Je hebt me vreselijk pijn gedaan, ik kan mijn moeder nooit meer vasthouden, nooit meer met haar praten, maar ik vergeef je!” De vrouw had alle reden om haar recht te halen, zich te wreken, om te haten. Maar door te vergeven bewerkte deze vrouw het tegenovergestelde van wat de jongen wilde bereiken. Vergeving en liefde zijn sterker dan haat en wraak! Deze vrouw liet op indrukwekkende wijze iets zien van de God die zij dient.

Welk beeld van God heb je? Misschien ben je nog op zoek of heb je nog vragen? Misschien heb je al de nodige wonden opgelopen in het leven en is het beeld van God beschadigd door de kerk of door je opvoeding thuis?

Misschien vind je het wel gewoon moeilijk om naar God toe te gaan. Je hebt al zo vaak je beloften gebroken. Er is zo weinig van je goede voornemens terecht gekomen. Iedere keer gaat het weer mis en loop je achter je kleine liefdes aan, je eer, je geld, je eigen gelijk. Iedere keer weer loop je daarin vast en val je weer....en val je weer jezelf tegen.

Kijk dan vandaag nog eens naar Simson. Zelfs Simson kreeg geen verwijten. God hoorde hem roepen en was zelfs bereid voor hem een laatste strohalm te zijn. Kijk naar Simson en zoveel anderen die vanuit hun ellende God aanriepen. Maar kijk vooral naar die Man aan het kruis. “Vader, vergeef het hun, ze weten niet wat ze doen”. Ik weet geen plek waar je het beter ziet dan daar:

Liefde is sterker dan trots, liefde is sterker dan wraak! Niets is zo sterk als Zijn liefde.
AMEN